

Borneos hunde

Fra magre og forhutlede til smukke og legesyge

Hundene Bonsai og Puteh blev født i 2004 på øen Borneo helt omme på den anden side af jorden. I dag bolttrer de sig i skovene syd for Køge. Forfatter og film-instruktør Lene Topp beretter om hendes to bornesiske hunde og deres noget omskiftelige tilværelse fra at være tyndhårede og udsultede til at blive et par smukke tæver.

TEKST OG FOTO: LENE TOPP

Borneos jagthunde

Hundene på Borneo kaldes i daglig tale for Anjing Kampung – Landsbyhunde. De færdes frit mellem børn og høns, er med på mark-arbejde, sidder med i langbådene eller løber ivrigt efter en jæger, der bevæger sig af sted mod skoven.

Borneos hunde bruges til at jage hjorte og vilde grise, og en rigtig god jagthund kan være mange penge værd. Når en jæger står med et kuld hvalpe, har han nogle specielle metoder til at bedømme, om en hvalp har potentiale til at blive en god jagthund. For eksempel læses mange egenskaber ud fra brystvorternes placering, og har en hvalp en ekstra vorte, så er der helt sikkert tale om en rigtig god hund. Mange af Borneos hunde har sorte eller sortplettede tunger, og en hund med helt sort tunge er regnet for at være en meget barsk hund. Men barsk over for mennesker, det er disse hunde absolut ikke. Går man gennem en landsby, gør hundene af en, men man skal ikke være bange, for de har det udelukkende i stemmen.

Kun myggenettet skærmer mod tropenatten og blandet med lyden af cikader, kan jeg tydeligt høre klynken derude i mørket. Huset, som jeg og min mand Claus bor i, er et gammelt træhus, bygget af englænderne under kolonitiden. Det ligger smukt på kammen af en trædækket høj ikke langt fra bycenteret af Kota Kinabalu, som er hovedstaden i den malaysiske stat Sabah på Borneo.

I et mindre hus ved siden af vores bor Paulus med sin familie. Paulus er ansat til at kigge efter vores hus, når vi er på rejse, og lige inden det blev mørkt, så jeg han og børnene fifle med noget nede ved det rustne hønsebur. Nu går det op for mig, at det er et par hundehvalpe.

Næste morgen ser jeg dem. De ser sådan set sunde ud – små og lodne – den ene gul som en golden retriever og den anden sort som kul. Men de er bestemt ikke glade for at

være lukket inde i det lille bur. Skal jeg gøre noget eller bevare husfreden for en stund og se tiden an? Jeg vælger det sidste – og efter et par dage er de to hunde da også ude af buret og færdes frit på den store grund.

Men for hver dag der går, bliver de mere og mere tyndhårede og magre. De er befængt med lopper og må selv finde mad. Jeg ser dem gnaske på sprøde cikader, som de tydeligt finder utroligt lækre – og om aftenen fanger de sorte skorpioner, der kommer frem fra deres skjul under fliserne. Jeg håber bare, at de ikke også går i lag med den kobraslange, som vi ved bor under huset.

Huset er bygget på pæle, og hundene sover nenedunder. De har fundet nogle gamle myggenet-rammer som de ruller sig sammen på. Vi forsøger at give dem lidt hundemad, men hunde herude er sky over for mennesker – sådan næsten fra fødslen. Og der er da også rigtig mange, der sparker dem

og kaster sten og grene efter dem – bare fordi de er hunde. Men lidt efter lidt får vi deres tillid forærende, og det er en skøn fornemmelse.

Puteh og Bonsai

Efter et par uger meddeler Paulus os, at han og hans familie rejser. Det første jeg tænker er, at så mister jeg mine hunde – og at de nok ikke vil overleve ret længe uden det foder, som vi er begyndt at give dem. Og flytningen sker hurtigt, men da familien kører bort med deres ejendele, sidder de to små hunde tilbage og kigger.

Hvad gør vi nu? Jeg har frygteligt savnet det at have hund, men vi er jo udstationerede, og vi ved ikke, hvad morgendagen bringer, da vi rejser meget. Men inderst inde er vi glade for, at det, vi ikke har turdet springe ud i, nu er dumpet ned foran fødderne på os. Vi er atter blevet hundeejere. Og hundene får

navne. Den gule kommer til at hedde Puteh, som egentlig betyder Hvid. Og den sorte kommer til at hedde Bonsai, for hun er godt afpillet og med en lille stumpet hale – som grenene på et bonsai-træ. Alt bliver godt, da Rosita, som tidligere har været vores hus-hjælp, flytter ind. Rosita kan nemlig rigtig godt lide hunde, og snart er lopperne bekæmpet. Hundene er rene og spiser godt og udvikler sig fra at være forhutlede og udsultede, til dag for dag at blive et par smukke tæver.

Til dyrlægen for første gang

Malaysia er jo per definition et muslimsk land, og mange er derfor bange for hunde. At finde en hunde-dyrlæge er af den grund ikke nemt. Efter lidt søgen finder vi frem til Dr. Joseph, der er en stor inder med hjertet på rette sted. Og da hundene er omkring 10 måneder gamle, ringer jeg til ham for at snakke om sterilisation. "Ok", siger Joseph, "jeg henter dem med det samme – og vi fjerner bare det hele".

En halv time senere puster og stønner en gammel Kadet-lignende bil sig op ad den stejle vej til vores hus. Det er Dr. Joseph og hans 'ambulance'. Alle overflødige sæder er

taget ud, og hans unge assistent sidder på hug bag førersædet. Joseph får udleveret hundene, som tisser og ryster af angst over at blive propet ind i et køretøj med fremmede mennesker. Hidtil har livet jo gået sin stille gang på højen i selskab med fugle, eger og kryb.

Nogle timer senere ringer Dr. Joseph. "Så er de klar – I kan hente dem om et par timer". Og hjem får vi nogle groggy hunde med små ar på siden. Det er flot udført og heles efter planen. Og de hanhunde, der hver dag slår et smut omkring højen for at se til tøserne, begynder snart at undre sig over, at de her tæver aldrig kommer dertil, hvor de vil lege. Men, som hanhunde jo gør, så opgiver de aldrig og kommer igen og igen og igen – år efter år – for at besøge vores to tæver.

Angsten for hundefangere

Det at have hund på Borneo er meget anderledes end i et parcelhuskvarter i Danmark. Hundene lever og sover udenfor, og da vi ikke har noget hegn om huset, er det ikke altid, at vi lige ved, hvor de befinder sig. Spørger besøgende os om, hvad det er for en hundrace, så svarer vi, at det er semi-vilde borneo-hunde.

Men angsten for hundefangerne er altid til stede. Den malaysiske stat Sabah har gjort meget for at få hunde væk fra gaden, og det gode er, at man ikke længere ser hundestakler med et usselt udseende ligge på gaden. Bagsiden er, at hundefangerne tager alle løse hunde, og vi kender folk, der har mistet deres hund, fordi den løb ud på gaden, da porten stod åben. Vores hus ligger jo endda blot på en grøn høj, og her er hverken hegn eller port.

Men da vores hunde er to år, indføres en regel om hundetegn, og nu kan du se, at hunden faktisk har en ejer. Når man henter hundetegnet, bliver man spurgt, om hunden er kastreret eller steriliseret, og hvert år havner vi i en håbløs diskussion med manden bag lugen. Han mener, at steriliserede hunde skal have et skilt, hvorpå der står, at de er hanhunde. Og først da jeg spørger ind til, hvad han vil sige til at gå rundt med et skilt på maven, hvorpå der står, at han er en kvinde, går han med til at give os to skilte til tæver: Betina-skilte. Betina kommer af latin og bruges på malay som betegnelsen for hundyr.

En dag forandrer verden sig. Jeg mister mit arbejde, og det er tid til at stikke snuden

1. På trods af en dårlig start på livet, er Bonsai og Puteh blevet et par smukke hunde. Som noget lidt specielt for os, men helt normalt for Borneos hunde, er Putehs tunge næsten sort og Bonsais plettet. 2. Med et pludseligt temperaturdrop på 30 til 40 grader skulle der den første vinter i Danmark et dækken til for at holde varmen. 3. Puteh og Bonsai elsker at lege i sneen, ligesom Puteh fanger mus, der vandrer i gangene i sneen.

hjemad mod 'gamle' Danmark. Bonsai og Puteh skal naturligvis med. Vi undersøger, hvad der skal til for at importere dem til Danmark.

Farvel til troperne

Bonsai og Puteh skal blandt andet have ID-chip, vaccineres mod rabies (hundegalskab) og undersøges for Nipah-virus. Men nu er det sådan, at der aldrig har været rabies i Sabah, og myndighederne vil ikke engang have vaccinen ind i staten. Og Nipa-virus har heller aldrig været i Sabah, og der findes ikke noget laboratorium herude, hvor en blodprøve for Nipah kan analyseres. Det bliver ikke nemt. Vi kapitulerer og hyrer en agent, der før har hjulpet udlændinge med at få deres hunde til Europa.

Imens han – agenten – går fra kontor til kontor med diverse dokumenter, går vi i gang med at pakke, skaffe transportkasser til hundene og købe flybilletter til os, vores to hunde og vores 30 år gamle papegøje, der har fulgt os overalt. Og midt i det hele må vi drage på ekspedition til Labuan, der er en malaysisk ø og frihandelszone, for der kan vi få hundene vaccineret mod rabies. Prøverne omkring

Nipah-virus sender vores agent af sted til et laboratorium på den malaysiske halvø.

En hård hjemrejse

Endelig, en dag sidst i november 2010, er vi klar til at drage af sted mod lufthavnen i Kota Kinabalu, og et tropisk eventyr tager sin afslutning. Hundene er mildest talt skrækslagne over det hele, og under mellemlandingen i Kuala Lumpur besøger vi dem på stedets dyrehotel. Det er en chokerende oplevelse. På nettet ser det flot ud, men personalet på hotellet ved tydeligvis ikke, hvordan de skal arbejde med hunde. Det foregår med larm og råben. Bonsai er rødøjet og trist at se på. Det hele er bare for meget for hende. Den lange flyvetur til Danmark vil nok gøre dem godt. Der må de da kunne falde lidt til ro. Frankfurt er vores slutdestination. Vi må køre resten af vejen til Danmark, da det har været umuligt at få vores papegøje med et fly det sidste stykke. Vi glæder os til at få dyrene udleveret. Men vi bliver sendt fra den ene ende af lufthavnsområdet til den anden, og det tager næsten 8 timer, inden alle vores dyr er sluppet ud af myndighedernes arme. Hundene er tydeligvis lettede, da de ser os, og de

giver os et tydeligt blik, der siger "gudskelov, nu er vi sammen igen".

Den nye verden

I Danmark venter et snedækket landskab på os og vores tropiske hunde. Temperaturforskellen er slående, måske 30-40 grader, og den første vinter må hundene i starten bære dækner. Men siden hen er pelsen bare vokset til, efterhånden som kulden sætter ind hen over efteråret.

I dag er Bonsai og Puteh to modne tæver på omkring 9 år. De bor på landet syd for Køge og har en skov som baghave med masser af dufte af fasaner, rådyr og harer. Og jagten forsætter. Nu handler det bare om at fange mus under sneen og ligge på lur ved muldvarpeskuddene. Og begge dele er der så rigeligt af i deres nye verden. ■

Lene Topp har indtil 2010 boet i Sabah, Malaysia, som mangeårig udsending for WWF. Hun har desuden været forfatter på bøger og fungeret som presenter/hovedperson på udsendelserne 'Naturen kalder' og 'Hvalhajerne fra Donsol'. For tiden er hun også formand for Danmarks Kvindelige Eventyreres klub.